

123

1712, 13 18

255
P

**IO. CHRISTIANI
SCHRÖTERI, D.**

FACULTATIS JURIDICÆ SCABINORVM-
QVE COLLEGII ADSESSORIS,
ILLIVSQVE HOC TEMPORE DECANI

**PROGRAMMA
LECTIONI AVSPICALI**

**LEVINI FRIDERICI
BENSENII**

HASELAVIO-HOLSATI,
SVMORVM IN VTROQVE JVRE
HONORVM CANDIDATI

PRAEMISSVM.

JENAE, LITTERIS MVLLERIANIS.

IO. CHRIS. TANT
SCHROTER
FACULTAS THEOLOGICA
COLLEGIUM THEOLOGICUM
PROGRAMMA
DEIGNOM. MAGISTRUM
LEVINI TRITHEMI
HENSENI
HASTAVIO. HOLA
SVMORVM IN VIROB. TRITHEMI
HONORVM CANDIDATI
RECTOR
LEVIN. TRITHEM. MAG. THEOL.
HASTAVIO. HOLA. MAG. THEOL.

X alterius contractu neminem obligari, certissimum esse referibunt Imperatores, Diocletianus & Maximianus, in lege 3. *Cod. ne uxor pro marito.* Rationem vero hujus regulæ civilis reddit Gajus, in lege 39. *D. de negot. gestis*, quando naturalem simul atque civilem rationem suadere, ait, alienam conditionem meliorem quidem, etiam ignorantis & inuiti, nos facere posse, deteriorem non posse. Quod idem confirmat Venulejus JC. in lege 2. *D. quod vi aut clam.* Exemplo autem elegantissimo citatum juris enunciatum illustrat Gordianus Imperator, in lege 1. *Cod. ne filius pro patre, vel pater pro filio emancipato conveniatur*, cujus verba hæc sunt: *Neque ex ejus filii persona, qui cum sui juris esset, mutuum pecuniam accepit, pater ejus, si non fi-*

A 2

dem

dem suam obstrinxit, conveniri potest: neque ex
 ejus, quem in potestate habet, si sine jussu ejus con-
 tractum est: neque, si contra SC. Macedonianum
 mutua pecunia data est, amplius, quam de peculio
 actionem suslinere cogitur. Quapropter pater
 tuus, si ei pecunia a creditore fratris tui extorta
 est, ad quam reddendam non tenebatur, Praesidis
 provinciae auctoritate eam recuperabit. Hinc ve-
 ro manifeste adparet, neque emancipatum filium,
 neque in paternis sacris adhuc constitutum, obli-
 gationem imponere genitori posse. Utriusque
 enim intuitu verum est, quod scribit Gajus in cit.
 lege 30. *D. de Negot. gest.* Et de filio quidem e-
 mancipato minor dubitandi locus est; quippe
 cum hic separatas omnino a paternis rebus habeat
 rationes, sibi que ipsi ex omnibus causis adquirat.
 At enim filius familias pro eadem cum patre per-
 sona juris intellectu habetur, eidemque obligatio-
 nes pariter acquirit atque actiones, vide legem 38.
 §. 17. & legem 45. *D. de Verb. Oblig.* Utque se-
 cundum naturam esse dicit Paulus, in *l. 10. d. R. J.*
 ut ibi onus sit, ubi commodum; neque ferendus
 is, qui lucrum quidem amplectitur, onus au-
 tem contemnit, per legem un §. 8. *Cod. de Cad.*
 toll.

toll. ira vel ea de causa ex conventionem filii in potestate constituti teneri pater videtur. Sed salva res est: nec quidquam per hanc quidem argumenta detrahatur laudata civilis juris regula. Fictio scilicet juris, in favorem parentis introducta, fit, ut constitutus in potestate filius, pro eadem cum illo persona habeatur, eidemque adquirat. Quocirca in odium patris dispositionem illam detorqueri non convenit: maxime quod quaelibet fictio stricta est interpretationis. Itaque familias quoque filius ipse ex contractu suo obligatur: sufficit enim non servilis eum conditionis esse, neque principis obligandi, intellectu videlicet ac voluntate, destitutum. Facit omnino huc responsum Gaii in *lege 39. C. de Obligat. & Action:* Filium familias ex omnibus causis tanquam patrem familias obligari, & ob id agi cum eo tanquam cum patre familias posse. Cui accedit Ulpianus in *lege 57. de Judicis:* Tam, inquit, ex contractu, quam ex delictis, in filium familias competere actionem. Ceterum hoc ita indubitati juris erat, si filius a patre suo non emancipatus esset; hoc enim factum, desinebat mero jure teneri; quia actio quae adversus eum competebat extinguebatur.

A 3

propter

propter capitis deminutionem, quam imaginaria illa venditio ac intercedens manumissio involvebat, vide Ulpianum in *Fragm. Tit. 10.* & laudatum Gajum in *Instit. Lib. 1. Tit. 6.* Unde si merum ac subtile jus inspiciamus, filius, qui obligatus erat cum in potestate patris esset, post emancipationem desinebat teneri, & obligatio extinguebatur, quae adversus eum competebat, atque videbatur quodammodo alius & novus homo esse. Praetor tamen cum videret illam juris civilis subtilitatem ab aequitate alienam, adeoque benigniore interpretatione juvandam esse, ut creditoribus consuleret, quibus filius familias obligatus erat ante emancipationem, proposuit edictum, quo restituit eis actiones adversus debitorem, quasi hic capitis deminutionem passus non esset; quod edictum extat in lege 2. *de capit. minut.* Verum ex quo figuratas ejusmodi venditiones in liberorum hominum personis sustulerunt Imperatores, Anastasius, in lege penult. & Justinianus, in lege ult. *Cod. de emancipation. liber:* Praetoris auxilio hac parte non amplius opus habuerunt creditores; quoniam, facta licet emancipatione, omnia liberorum, & quae adversus ipsos competeabant jura, integra permanent ac

ac incorrupta. Ceterum in eo tamen insignis honorarii juris usus hodieque spectatur, quod cum jure civili ex negotio filii familias nullo penitus modo conveniri posset pater, multae actiones ex Praetorum jurisdictione contra eum competant. Datur enim actio quod jussu, si filius jussu parentis contraxerit: datur actio de peculio, quatenus est in peculio: datur actio institoria, si filius patris institor fuerit: datur actio de in rem verso, si quid ex contractu filii in rem patris versum sit. Quotensu recte pronunciat Ulpianus in lege 44. *D. de judiciis*: Si quis cum filio familias contraxerit duos habet debitores: filium in solidum; patrem duntaxat de peculio. Extra has vero & similes causas adeo verum est, patrem non teneri ex contractu filii, ut, si idem per errorem solverit, repetere hoc possit auctoritate praesidis provinciae. Cui vicinum est, quod jure manifestissimo cautum esse dicitur in lege 3. *Cod. ne filius pro patr.* si filius familias inuito parte decurio creatus sit, patrem pro eo inquietari non posse; tamen si quid male gesserit in eo decurionatu: Quorsum etiam referre licet legem 2. *pr. D. ad Municip. & Titulum LX. Lib. X. Cod. de filiis familias*

¶ (o) ¶
miliis, & quemadmodum pro his pater teneatur.

Sed pluribus hæc in auspicalibus suis Lectionibus persequetur nobilissimus Jurium Candidatus

LEVINVS FRIDERICVS
BENSENIUS,

HASELÄVIO-HOLSATVS.

Natus is est anno superioris seculi nonagesimo ~~sex~~. Et Genitore quidem usus, viro dum viveret admodum reverendo, BENJAMINO BENSENIO, divini verbi ministro multis in ecclesiam sibi concreditam meritis conspicuo. Matrem vero coluit, MARGARETHAM, ex inclyta SELKIORVM gente oriundam. Quibus parentibus cum nihil prius esset nihilque antiquius, nisi ut a teneris inde ad omnem pietatem & eruditionem formaretur filii animus, matre eum tradiderunt privatæ doctorum hominum disciplinæ, in eaque per duo, & quod excurrit,

currit, Iustra sustentarunt. Et quamvis ex præ-
 maturo Parentis excessu, qui incidit in annum
 hujus seculi sextum, insigniter turbarentur dome-
 sticæ res, omnem tamen sollicitudinem adhibuit
 afflicta Mater, ut in almis Musarum scholis porro
 enutiretur filius. Quam ob causam missus hic
 fuit in celebre Luneburgensium, ad ædem D.
 Johannis, Gymnasium: ubi per integrum com-
 moratus lustrum, hospitio quidem usus est Ge-
 nerosi Dn. LVDOLFFI a DOERING, lauda-
 tæ civitatis Patricii spectatissimi, Bahro - Sali-
 narumque Magistri gravissimi, Patroni sui mul-
 tis nominibus colendi. Institutione autem ga-
 visus est amplissimorum virorum, PAVLI
 KRAVTII, Rectoris, & M. RAPHELII, illo
 tempore Con-Rectoris, nunc ecclesiæ S. Nicolai
 Pastoris primarii. Postquam vero optimi illi
 formandæ pubis Magistri omnibus artibus ac
 disciplinis, queis juvenilis ætas impertiri debet,
 exornarunt Nostri animum, idem ex sententia
 Patronorum amicorumque undecimo hujus se-
 culi anno, in nostram se contulit Academiam,
 atque a Pro - Rectore tum quoque temporis
 Magnifico, Domino JOANNE HADRIANO

B

SLE-

§§ (o) §§

SLEVOGTIO, Doctore ac Professore Medico
celeberrimo, civium numero adscriptus fuit.
Hic vero omni in id incubuit cura, ut dignam
nomine suo, hoc est, jurium cultore ac studioso
gereret personam. Atque ut preparato ad juris-
prudentiæ sacra accederet animo, philosophi-
cas primum excoluit disciplinas: Præcepto-
resque in his laudat præstantissimæ eruditio-
nis viros, BVR CARDVM GOTT-
HELFFIVM STRVVIVM, Jurium & Histo-
riarum apud nos Professore publicum, atque
in aula Baruthina Consiliarium; D. EPHRAI-
MVM GERHARDVM, ad professionem juris
ordinariam in Academiam Altorffinam nuper
evocatum; nec non B. GEORGIVM ALBER-
TVM HAMBERGERVM, Mathematicum &
Physices quondam Professore optime meri-
tum. Ceterum quod ad ipsum legitimæ disci-
plinæ cursum spectat, Doctorem in utroque ju-
re multo cum fructu sibi auditum prædicat
consultissimum virum, JO. VVILHELMVM
DIETMARVM, Consiliarium Saxo-Meiningen-
sem. Præterea vero publicas quoque atque
pri-

privatas Lectiones frequentavit excellentissimorum virorum, D. VVILHELMI HIERONYMI BRVCKNERI, & D. JO. BERNHARDI FRISII, Antecessorum, & Juridicorum quæ heic loci sunt Collegiorum Assessorum in magna celebritate versantium. Denique nostris etiam scholis, ad forensẽ praxin docendam institutis, interfuit clarissimus Candidatus. Ja-ctis enim feliciter solidioris doctrinæ fundamentis, e re sua esse credidit, ambiguis quoque causarum fati dirimendis diligentem navare operam. Utque his in summis, patriæ judiciis non sine insigni clientum commodo adhuc deditus fuit, ita publico eruditionis testimonio ac titulo insignitus majora etiam præstare sibi videbatur. Adito itaque decenter Collegio Nostro, ut in numerum Candidatorum reciperetur petiit, idque per probatam in consuetis examini-bus legum peritiam merito suo obtinuit. Jus-sus itaque publica etiam edere eruditionis speci-mina, crastina die supra citatam legem *1. C. ne fil. pro patre, vel pater pro filio emancipato conveniatur*, explicabit. Quem actum ut

PRO-

¶ (o) ¶
PRO-RECTOR MAGNIFICVS, Pro-
ceresque omnium Ordinum spectatissimi, in-
primis autem Cives Academiae genere ac vir-
tute ornatissimi, praesentia sua illustriorem red-
dere velint, Collegii pariter mei ac Candidati
nomine rogo. P. P. D. XIX. Sept.
MDCCLXVII.

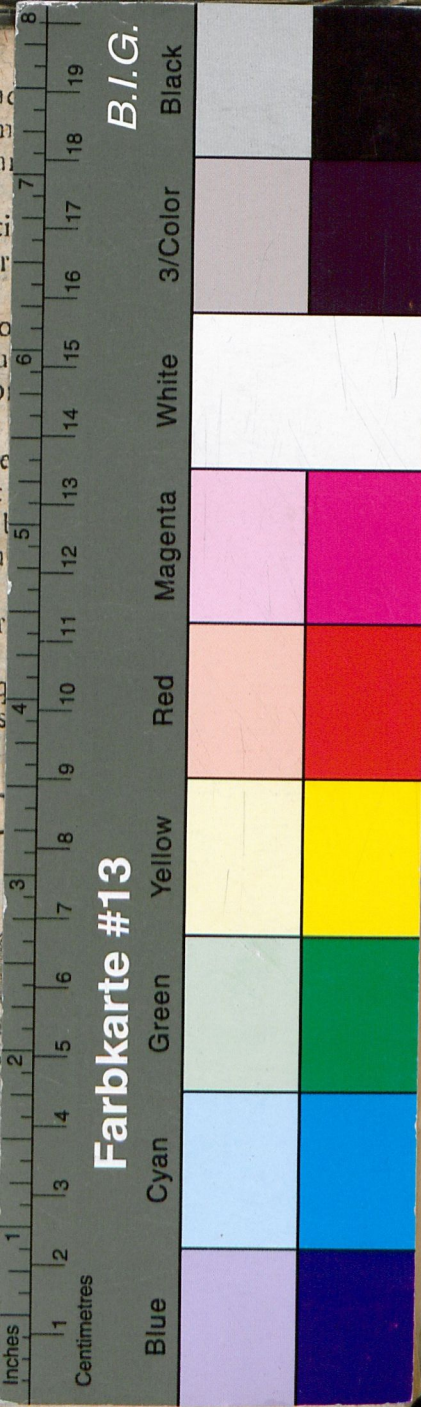

Jena, Diss., 1717

(X 2583 127)

V078

Farbkarte #13

B.I.G.

~~123~~

1712, 13 18

P 552

IO. CHRISTIANI
SCHRÖTERI, D.
FACULTATIS IURIDICÆ SCABINORVM-
QVE COLLEGII ADSESSORIS,
ILLIVSQVE HOC TEMPORE DECANI
PROGRAMMA
LECTIONI AVSPICALI
LEVINI FRIDERICI
BENSENII
HASELAVIO-HOLSATI,
SVMMORVM IN VTROQVE IURE
HONORVM CANDIDATI
PRAEMISSVM.

JENÆ, LITTERIS MÜLLERIANIS.

